

Záver

Drogy, ich zneužívanie a problémy s nimi spojené sprevádzajú ľudstvo od nepamäti. Avšak do roku 1960 sa pokladali len za odborný problém, ktorým sa zaoberala úzka skupina špecialistov. Po tomto roku ale dochádza k enormnému nárastu užívania drog s vážnymi zdravotnými a sociálnymi dôsledkami a konečne v Globálnom akčnom pláne Valného zhromaždenia OSN z roku 1991 bol tento problém drog charakterizovaný ako globálny.

Jeho globálnosť sa prejavuje hlavne v tom, že ovplyvňuje prakticky všetky krajiny sveta, každá v ňom hrá určitú úlohu, každá rodina a jednotlivec prichádza do styku s týmto problémom minimálne ako s konkrétnym rizikom. Globalizácia tohto problému súvisí hlavne s vytvorením svetového nezákonného trhu s drogami. Tento problém globálneho charakteru tak nie je možné riešiť izolovane, vyžaduje medziodborovú, medzirezortnú, medzisektorovú a medzinárodnú spoluprácu.

Nezákonný trh s drogami má ako každý iný trh svoju stranu ponuky a dopytu. Podľa toho sa rozlišujú hlavné strategické postupy drogovej politiky, a to znižovanie ponuky drog, ktoré sa orientujú na zastavenie či obmedzenie výroby a distribúcie drog, a znižovanie dopytu drog, ktoré sa snažia znížiť vyhľadávanie a konzumáciu drog na strane zákazníka. A práve na tieto dve strany trhu sa zameriava medzinárodná i národná protidrogová politika.

Základom medzinárodného systému kontroly je kontrola vykonávaná jednotlivými štátmi podľa ich právnych predpisov prijatých a aplikovaných v súlade s medzinárodnými zmluvami. Medzi tieto zmluvy patrí Jednotná dohoda o omamných látkach, Dohoda o psychotropných látkach a Dohoda OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami. Česká republika je týmito dohodami OSN viazaná a preto úprava drogovej problematiky v trestnom zákone vychádza z práve uvedených dohôd.

Súčasný trestný právny systém v ČR prešiel veľkou zmenou. Dňa 1. januára 2010 nadobudol účinnosť zákon č. 40/2009 Zb., trestný zákonník, ktorým sa zmenilo poňatie trestného činu a došlo okrem iného i k významným zmenám v oblasti drogovej kriminality. Za najvýznamnejšiu zmenu a krok správnym smerom pokladám rozdelenie drog do dvoch kategórií na tzv. mäkké a tvrdé v prípade prechovávaní omamnej a psychotropnej látky a jedu pre vlastnú potrebu. Dochádza tak k zmierneniu postihu voči osobám, ktoré prechovávali pre vlastnú potrebu konopné látky, na rozdiel od predchádzajúcej úpravy, ktorá nerozlišovala medzi „huličmi“ a „smažkami“ a postihovala ich rovnakým trestom, i keď tieto dve skupiny očividne predstavujú rozdielny stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť.

V návaznosti na toto rozdelenie drog došlo k zavedeniu nového trestného činu nedovoleného pestovania rastlín obsahujúcich omamnú alebo psychotropnú látku.

Ďalšou významnou zmenou je stanovenie hranice množstva väčšieho než malého záväzným právnym predpisom. Jednoznačne prispieva k právnej istote, kedy osoba si je vedomá, že jej jednanie je trestným činom naproti neistote plynúcej zo stanovenia hranice súdnym rozhodnutím. I keď práve takéto stanovenie hranice neumožňuje zohľadniť závislosť užívateľa na drogách, pretože napr. 1,5 gramu heroínu je pre začiatočníka množstvo väčšie než veľké, ale pre dlhodobého užívateľa dávka na pol dňa. Zároveň je nejasný postup, kedy osoba drží súčasne viac rôznych druhov drog v malom množstve (tento problém existoval i za predchádzajúcej úpravy). Literatúra sa prikláňa k názoru, že je treba jednotlivé množstva sčítat.¹ Ako to ale vyzerá v praxi, vzhľadom k tomu, že u rôznych drog sa hraničné množstvo líši i niekoľkonásobne poprípade využívajú rôzne veličiny?

Podľa môjho názoru je trestná úprava v oblasti drogovej kriminality zvolená správne, reaguje na aktuálnu drogovú scénu, naďalej využíva rozdielneho prístupu k osobám, ktoré s drogou manipulujú z finančných dôvodov a k osobám na drogách závislých a došlo vlastne i k spresneniu či doplneniu dovtedajšej podoby skutkových podstát v súlade s vedeckými poznatkami i pripomienkami praxi v danej oblasti.

Otázku legalizácie drog som zvolila práve kvôli frekventovanosti danej témy a určite i jej zaujímavosti. Prohibícia sa ukázala ako neúčinná, hľadajú sa alternatívy. Drogy sú však tak dlho zapovedané, že si už ani nevieme predstaviť ich legálnosť. No nie je to vždy len o slobodnej voľbe? V súčasnosti pokiaľ človek chce okúsiť drogu, tak nemá problém ju zohnať. No pokiaľ nechce, je úplne jedno, či bude legálna alebo nie. A nebolo by práve účinné vziať tento „kameň“ do štátnych rúk, regulovať, profitovať, znížiť tak kriminalitu s tým spojenú, zničiť čierny trh a mafie?

---

¹ SOTOLÁŘ, Alexander, et al. *Trestná činnosť spojená se zneužívaním drog a formy jejího řešení*. Příručky Ministerstva spravedlnost ČR – svazek 65, Praha: Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti České republiky, 2002, s. 70